



Raadsvoorstel 26 Vergadering 27 februari 2018

Gemeenteraad

Onderwerp : Vervolg Brainport Smart District
B&W vergadering : 06 februari 2018
Zaaknummer : 33655207
Dienst / afdeling : SP - Strategie en Programma's

Aan de gemeenteraad,

1. Inleiding

Samen met TU/e, Tilburg University, Enexis, Brainport Development, Provincie Noord-Brabant, SPARK-Campus, Gemeente Eindhoven en het Duitse kennisinstituut Fraunhofer heeft de gemeente Helmond het initiatief genomen om Brainport Smart District te ontwikkelen. Het doel van deze 'Wijk van de Toekomst' is om te zoeken naar systematische oplossingen voor het functioneren van een woonomgeving waardoor vele van de hedendaagse (globale) maatschappelijke uitdagingen kunnen worden aangepakt. Met Brainport Smart District willen we grote sprongen voorwaarts maken richting een nieuwe manier van duurzame ontwikkeling. We maken een transitie naar een levendige adaptieve wijk met circulaire materialenstromen, sociale verbondenheid en een sterk natuurlijk kapitaal.

In Brainport Smart District worden nieuwe inzichten en slimme technologie geïntegreerd tot een duurzame, sociale en aantrekkelijke wijk waar iedereen kan wonen. Een prachtige omgeving met een hoge kwaliteit van leven voor haar inwoners. Hier maken we de nieuwe norm voor de realisatie van slimme stedelijke ontwikkeling. Het wordt een voorbeeld van een smart city die geen optelsom is van losse onderdelen, maar waarbij de (stede)bouwkundige omgeving is ontworpen in samenhang met nieuwe inzichten en technologieën voor vervoer, gezondheid, participatie, energieopwekking en opslag en (circulair) bouwen. De bewoners zijn onderdeel van een nieuwe vorm van inclusieve samenleving waarin zij zelf een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van hun eigen leefomgeving.

De wijk wordt een real-life proeftuin (living lab) voor de ontwikkeling van nieuwe systemen, processen en diensten die hun toepassingen vinden bij nieuwbouw en herontwikkeling van bestaande wijken in Helmond, Brabant en (ver) daarbuiten. En dit op een wijze die onze planeet niet verder belast, vervuult of uitput. De slimme wijk zal bedrijven en bewoners uit de hele wereld ontvangen, het zal economische bedrijvigheid creëren en de kennispositie van de regio versterken.

Deze Wijk van de Toekomst zal ontwikkeld worden ten noorden van het spoor in Brandevoort, en heeft een omvang van ongeveer 1.500 woningen en ruim 12ha business park. Het project is een voorbeeld van de innovatiekracht en de ambitie van de gemeente Helmond.

2. Beoogd effect en/of resultaat

De eerste belangrijke stap om deze doelstelling waar te maken was de zogenaamde 'Syntegration'-brainstormsessie in april 2017. Tijdens dit vierdaagse proces hebben 42 experts uit bedrijfsleven, kennisinstellingen, overheden en bewoners uit Brandevoort met elkaar de volgende vraag beantwoord:

What do we need to start with today to make Brainport Smart District by 2022 a lighthouse as the most liveable adaptive residential area in the world using cutting edge research and technology enhancing socio-economic development?

Als vervolg hierop heeft de Stuurgroep Brainport Smart District (bestaande uit de TU/e, Tilburg University, Brainport Development, Provincie Noord-Brabant en de Gemeente Helmond) gezamenlijk een multidisciplinair Implementatie Team samengesteld, waarin medewerkers van deze partners zitting namen. Dit Implementatie Team is met de Syntegration resultaten aan de slag gegaan om de realisatie van BSD mogelijk te maken. Dit is gebeurd op basis van de programma's Aantrekkelijke Circulaire Wijk, Participatie, Sociale en Veilige Wijk, Gezonde Wijk, Digitale Wijk, Mobiele Wijk en Wijk met Energie. De resultaten van dit team zijn op 10 januari jongstleden in de Stuurgroep behandeld. Naar aanleiding van de bevindingen zijn drie documenten opgesteld: Deel A: Plan van Aanpak, Deel B: Inspiratieboek en Deel C: Nota Publiekrechtelijke kaders en Uitgangspunten. Deze stukken zijn de basis voor de vervolgstappen in het project Brainport Smart District.



Hieronder een toelichting:

- Deel A: Plan van Aanpak: Hierin staat welke stappen genomen moeten worden om Brainport Smart District te realiseren. De programma's worden in hoofdlijnen beschreven, alsook de uitvoeringsagenda, de organisatiestructuur, communicatie, de begroting en de planning. Het Plan van Aanpak beschrijft hoe we dit project gaan uitvoeren maar heeft een adaptief karakter. Toekomstige innovaties/ontwikkelingen kunnen leiden tot aanpassingen. De gemeenteraad wordt gevraagd om dit document vast te stellen.
- Deel B: Inspiratieboek Brainport Smart District. In dit document zijn de zeven hierboven genoemde programma's uitgewerkt in concrete projecten/projectfiches. Door de uitvoering van deze fiches kan de doelstelling van Brainport Smart District worden gerealiseerd. De hierin opgenomen projecten zijn innovatief, op basis van wat met de huidige trends te realiseren is. Gedurende de ontwikkelperiode zullen er nieuwe innovaties komen die wij ook willen faciliteren. Het Inspiratieboek is dan ook een adaptief document. De opgenomen projectfiches zien wij als illustratief, richtinggevend en als vertrekpunt voor de inhoudelijke ontwikkeling van de wijk. De uitvoering hiervan zal pas starten als de hiervoor benodigde financiële dekking is gevonden. Wij vragen de gemeenteraad om kennis te nemen van dit Inspiratieboek.
- Deel C: Nota Publiekrechtelijke kaders en Uitgangspunten. Ten behoeve van BSD wordt een nieuwe stedenbouwkundige onderlegger en vervolgens een bestemmingsplan opgesteld. Om tot een stedenbouwkundige onderlegger te komen is een Nota van Publiekrechtelijke Kaders en Uitgangspunten gemaakt. Hierin zijn per vakgebied ten eerste de relevante vigerende beleidskaders weergegeven. Vervolgens zijn de uitgangspunten voor BSD aangeduid. Deze nota is gebaseerd op de ruimtelijk relevante uitgangspunten uit het Plan van Aanpak en het Inspiratieboek. De gemeenteraad wordt gevraagd om deze Nota van Publiekrechtelijke Kaders en Uitgangspunten vast te stellen.

3. Organisatie

Brainport Smart District heeft een publiek belang en onderscheidt zich van andere (reguliere) gebiedsontwikkelingsprocessen doordat innovatie, valorisatie en het compenseren van marktfalen een belangrijke rol spelen. Om de innovatieve doelstelling te realiseren, moet een aanzienlijk beroep worden gedaan op externe subsidiemiddelen. Omdat een deel van deze subsidiemiddelen niet rechtstreeks toegankelijk is voor gemeentelijke organisaties, is het wenselijk om een nieuwe rechtspersoon, in de vorm van een stichting, op te richten. Deze rechtspersoon is in staat om deel te nemen aan het economisch verkeer, bestedingen te verrichten, subsidies aan te vragen en daarover verantwoording af te leggen. Daarbij wordt voorgesteld om een privaatrechtelijke rechtspersoon in de vorm van een stichting op te richten omdat:

1. De taakbeartiging van de entiteit niet publiekrechtelijk van aard is.
2. Deze rechtsvorm de mogelijkheid biedt om, eventueel in een later stadium van het project, private partijen hieraan deel te laten nemen, indien nodig of gewenst.

In de huidige eerste fase zullen echter alleen de publieke organisaties binnen het huidige consortium (TU/e, Tilburg University, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Helmond) deelnemen in de op te richten stichting. Hoewel Brainport Development N.V. juridisch niet helemaal is te kwalificeren als publieke organisatie zal deze organisatie, gezien haar regionale en publieke doelstellingen, eveneens zitting nemen hierin. Daarnaast is er een voorkeur om de Gemeente Eindhoven ook toe te laten treden, daar vinden op dit moment gesprekken over plaats. Op het moment dat de stichting is opgericht houdt de huidige Stuurgroep Brainport Smart District op te bestaan. De enige private partij die momenteel in de Stuurgroep zitting heeft (Enexis) zal op een andere wijze bij het project betrokken blijven.

Om de belangen van Gemeente Helmond te borgen zullen in de oprichting en de nader op te stellen statuten van de stichting in ieder geval de volgende randvoorwaarden gelden:

- De gemeente Helmond draagt geen publiekrechtelijke bevoegdheden over aan de stichting.
- De gemeente Helmond behoudt de volledige zeggenschap over de gemeentelijke grondexploitatie.
- De gemeente Helmond heeft de mogelijkheid in de statuten nader te omschrijven besluiten van de stichting voorafgaand aan goedkeuring te onderwerpen.
- De gemeente Helmond kan een bindende voordracht doen voor het aanwijzen van de voorzitter van het bestuur van de stichting. Een lid van het College neemt namens de Gemeente zitting in het bestuur en is tevens voorzitter van het bestuur van de stichting.
- De gemeente Helmond heeft bij het innemen van het voorzitterschap een vetorecht in het bestuur van de stichting.



- Er wordt een beleidsplan voor de stichting opgesteld, bestaande uit het Plan van Aanpak (Deel A), Inspiratieboek (Deel B) en Nota Publiekrechtelijke Kaders en Uitgangspunten (Deel C). Dit beleidsplan geldt als kader voor de activiteiten van de stichting.

Op basis van voornoemde uitgangspunten maakt het College aan u het voornemen bekend om de Stichting Brainport Smart District te gaan oprichten. In gevolge de Gemeentewet stellen wij u als Gemeenteraad in de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken. In dit kader is het van belang dat de voorgenomen oprichting in overeenstemming is met het 'Deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen 2017' van de Gemeente Helmond. Mede aan de hand van uw besluit geeft het College nadere invulling aan de oprichting van de stichting door het mede bepalen van de statuten aan de hand van de hierboven genoemde randvoorwaarden. Het College zal daarna besluiten tot oprichting van de stichting. U wordt gevraagd wensen en bedenkingen naar voren te brengen met betrekking tot het voornemen van het College om de Stichting Brainport Smart District op te richten.

4. Financiering

Brainport Smart District wordt ontwikkeld met de hiervoor reeds beschikbare budgetten van de gemeente Helmond. Het project kent een groot aantal onderdelen die zijn aan te merken als reguliere gebiedsontwikkeling. Deze onderdelen worden bekostigd door middel van de gemeentelijke grondexploitatie. De ambitie van Brainport Smart District gaat echter verder. Dit komt tot uiting in de impact die Brainport Smart District als wijk van de toekomst en voorbeeldproject zal hebben op sociaal-economische ontwikkeling in Brabant en verder. Omdat het de doelstellingen van het project sterke raakvlakken hebben met de maatschappelijke agenda's van diverse publieke organisaties, zal daarbij een beroep worden op diverse subsidieregelingen.

Wij stellen u voor om te besluiten conform bijgaand concept besluit.

Het advies van de commissie Omgeving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester
mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel

de secretaris
mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlagen:

- Nota van Publiekrechtelijke kaders en uitgangspunten Brainport Smart District (Deel C)
- Plan van Aanpak Brainport Smart District (Deel A)
- Inspiratieboek Brainport Smart District (Deel B)



Raadsbesluit 26
Vergadering 27 februari 2018

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 06 februari 2018
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. **het Plan van Aanpak Brainport Smart District (Deel A) vast te stellen.**
2. **Kennis te nemen van het Inspiratieboek Brainport Smart District als richtinggevend document voor de ontwikkeling van Brainport Smart District (Deel B)**
3. **de Nota van Publiekrechtelijke kaders en Uitgangspunten Brainport Smart District (Deel C) vast te stellen**
4. **Geen wensen en bedenkingen naar voren te brengen over het voornemen van het college van Burgemeester en wethouders om de Stichting Brainport Smart District op te richten.**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 27 februari 2018.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier